

Pojasnila glede sprememb v Pravilih za delovanje centra za podpore

Predstavitev sprememb v Pravilih za delovanje centra za podpore (Uradni list RS, št. 88/16; v veljavi od 1.1.2017) in povezanih predpisih

Ljubljana, januar 2017

Borzen, d.o.o.

Opozorilo: Pojasnila predstavljajo zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega operater trga ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Uporabljene kratice

- CP – Borzen, operater trga z elektriko, d. o. o. v funkciji centra za podpore
- EZ-1 – Energetski zakon (Uradni list RS, št. 17/14 in 81/15)
- Izravnalni trg – organizirani trg izravnalne energije (elektrike) za izravnavo elektroenergetskega sistema
- OP – podpora kot obratovalna podpora
- OVE – obnovljivi viri energije
- Pravila – Pravila za delovanje centra za podpore
- Sistemske storitve – storitve v regulacijskem območju, potrebne za normalno delovanje elektroenergetskega sistema
- SPTE – visokoučinkovita soproizvodnja toplote in elektrike
- Uredba – Uredba o podporah elektriki, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji toplote in elektrike z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 74/16)
- ZO – podpora kot zagotovljeni odkup

Spremembe

Energetski zakon EZ-1 je uvedel vrsto sprememb pri izvajanju podporne sheme za proizvodnjo elektrike iz OVE in SPTE, ključna med njimi pa je, da poteka vstop v podporno shemo preko razpisa, ki ga objavi Agencija za energijo, in ne preko vnaprej določenih kategorij z opredeljenimi višinami podpore. Pri razpisu projekti konkurirajo med seboj, hkrati pa je opredeljena predvidena višina podpor, s katero je zamejen nabor naprav, ki lahko vstopijo v podporno shemo¹.

Druge spremembe se nanašajo na največjo moč elektrarn, ki lahko vstopijo (10 MW OVE, 50 MW vetrne elektrarne, 20 MW SPTE), obravnavo potrdil o izvoru ter način financiranja sheme.

Po potrditvi sprememb s strani Evropske Komisije² je bila spremenjena tudi predmetna Uredba³. Ta podrobneje ureja spremembe, uvedene z EZ-1, med drugim opredelitev in upravičenost do podpor, podpore pri obnovah ter opredelitev podpor ob prejemu drugih subvencij, trajnostne kriterije (t.j. minimalni kriteriji za ustreznost projekta, ki se prijavlja na razpis), način izvedbe razpisa oziroma izbora projektov za vstop v podporno shemo, postopke v zvezi s potrdili o izvoru ter postopke dodelitve in zagotavljanja podpore. Uredba v prehodnih in končnih določbah ureja tudi posebnosti razpisa, objavljenega v decembru 2016 ter obravnavo proizvodnih naprav, ki so v podporno shemo vstopile po stari ureditvi – priklop pred 22. 9. 2014. Smiselno je posebej omeniti dve določbi:

¹ Več o razpisu 2016: <https://www.agen-rs.si/poziv2016>

² Več o potrditvi Evropske Komisije tu: <http://www.energetika-portal.si/novica/n/komisija-odobrila-spremembe-slovenske-podporne-sheme-za-proizvodnjo-elektricne-energije-iz-ove-in-sp/>

³ Več o prenovi Uredbe tu: <http://www.energetika-portal.si/novica/n/vlada-izdala-uredbo-o-podporah-elektriki-proizvedeni-iz-ove-in-spte-9881/>

- Šesti odstavek 8. člena Uredbe za naprave nad 500 kW inštalirane moči določa: »Proizvajalcem elektrike iz proizvodnih naprav OVE in SPTE, ki proizvajajo elektriko v proizvodnih napravah z električno nazivno močjo nad 500 kW, obratovalna podpora ne pripada za obdobja dobave, ko so bile cene na slovenskem trgu za dan vnaprej (SIPX) negativne šest ali več zaporednih ur. Če za proizvodno napravo niso razpoložljive urne meritve, se obratovalna podpora ne izplača za celoten dan ali drugo obdobje, za katero so razpoložljivi podatki elektrooperaterjev omrežja oziroma agencije. Če se serija ur pojavi na prehodu dneva, se upošteva dan, v katerem se zaključi, in dan, ko bi bile vse urne cene na navedenem trgu negativne.« Določba izhaja iz zahtev Evropske Komisije, ki se navezujejo na Smernice o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014-2020.
- Osmi odstavek 8. člena Uredbe izrecno dovoljuje, da: »Proizvajalci elektrike iz proizvodnih naprav OVE in SPTE, ki prejemajo podporo po tej uredbi ali prodajajo elektriko prek centra za podpore, lahko sodelujejo na izravnalnem trgu in pri sistemskih storitvah, ki zagotavljajo stabilnost elektroenergetskega sistema.«

Najpomembnejše spremembe v Pravilih za delovanje centra za podpore pa so strnjene v spodnjih točkah:

1. **Terminologija** v Pravilih je usklajena z EZ-1 in Uredbo.
2. Center za podpore lahko določi, da se **izmenjava podatkov, oziroma drugo poslovanje z udeleženci, vrši izključno v elektronski obliki preko informacijskega sistema centra za podpore**. Center za podpore lahko glede tega pripravi in na svoji spletni strani objavi podrobnejša navodila (člen 4(8)).
3. **Vzorci pogodb** niso več sestavni del Pravil, temveč jih CP objavi na svoji spletni strani (člen 5(3)).
4. **Poenostavi se postopek pristopa**, saj CP pridobi potrebne podatke neposredno od Agencije za energijo. Center za podpore lahko zahteva posredovanje dodatnih podatkov ali dokumentacije, iz katerih izhaja utemeljenost zahteve oziroma vloge za pristop. (člen 7)
5. Podrobneje je opredeljeno **prenehanje veljavnosti pogodb oziroma odpovedi pogodb** (členi 8 – 11).
6. CP lahko pripravi in na svoji spletni strani objavi podrobnejša navodila glede postopkov obveščanja dobavitelja za naprave, ki **sodelujejo pri zagotavljanju sistemskih storitev** (člen 21 – veza Uredba člen 8(8)).
7. S Pravili in Uredbo so **podrobneje urejeni primeri plačil nad napovedanimi količinami proizvodnje** (Uredba za nove naprave ob razpisu predvideva določitev najvišje letne količine elektrike, za katero se lahko dodeli podpora – Uredba člen 27(7)) **ter za primere, ko elektrika ni pokrita s potrdili o izvoru ali pa v primeru prevzema elektrike, če Agencija za energijo razveljavi odločbo o podpori in zanjo še ni bilo mogoče spremeniti bilančne pripadnosti** (člena 23(6) in 29(4)); Uredba členi 27(odstavki 7 do 10)) – povzetek po tipu podpore:
 - a) ZO: cena za proizvedeno elektriko, nad napovedanimi količinami : 372(14) EZ-1 // če je presežek elektrike brez potrdil o izvoru: 75 % referenčne cene Agencije za energijo //če ni bilo mogoče spremeniti bilančne pripadnosti: 372(14) EZ-1

- b) OP: za proizvedeno elektriko nad napovedanimi količinami: ni izplačil // če del elektrike ni pokrit s potrdili o izvoru: ni izplačil // če ni bilo mogoče spremeniti bilančne pripadnosti: za OP ni relevantno
8. CP prevzema **potrdila o izvoru le za elektriko, za katero je upravičen prevzemati potrdila o izvoru skladno s sklenjeno pogodbo** (člen 29).
 9. Podrobneje je **opredeljeno posredovanje oziroma izmenjava podatkov med različnimi subjekti**, ki imajo vlogo pri izvajanju podporne sheme (CP, elektrooperaterji, Agencija za energijo, udeleženci) (členi 31 – 34).
 10. **Spremeni se rok plačila računov** in sicer se računi plačujejo **30 dni od datuma prejema računa** (po prejšnjih Pravilih 30 dni od datuma izdaje računa) (člen 37)
 11. **Odstranjena je točka v zvezi s prepoznim prejemom računa in plačilom takega računa v okviru poročila**. Rok plačila je 30 dni o datuma prejema računa, razen v primeru, ko CP prejme račun za energijo proizvedeno v predhodnem koledarskem letu po 28.2. tekočega leta. (člen 39)
 12. Opredeljeni so **primeri, ko lahko CP začasno zaustavi izplačila podpor** (člen 42).